

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 37P/126/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5119207196
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Gomolová
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2023:5119207196.21

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Gomolovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX a E. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, deti rodičov - matky: D. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. D. XXX, a otca: F. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, zastúpeného V4 JURISTIC group s.r.o. so sídlom Furdekova 16, Bratislava, v konaní o návrhu matky na určenie školského zariadenia a v konaní o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Súd udeľuje súhlas za otca so žiadosťou o prijatie mal. A. a mal. Tatiany do Základnej školy H. I. so sídlom M. R. Štefánika 432, Varín.

II. Maloletá E. sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

III. Otec je povinný prispievať na výživu mal. Tatiany mesačne sumou 140 eur k rukám matky vždy do 15. dňa mesiaca vopred s účinnosťou od 1. 9. 2023.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s mal. Tatianou prvé tri celé víkendy v mesiaci – piatok, sobota, nedeľa od piatka od 17.00 hod., kedy dieťa prevezme v mieste bydliska matky do nedele do 18.00 hod., kedy dieťa odovzdá matke v mieste bydliska matky.

V. Uvedená všeobecná úprava styku sa neuplatní v čase Vianočných a novoročných sviatkov, jarných prázdnin, Veľkonočných sviatkov, letných prázdnin, kedy bude otec oprávnený stretávať sa mal. Tatianou nasledovne:

- počas Vianočných a novoročných sviatkov v nepárnom roku od 24. 12. od 9.00 hod. do 30. 12. do 18.00 hod. a párnom roku od 31. 12. od 9.00 hod. do 6. 1. nasledujúceho kalendárneho roka do 18.00 hod.,
- počas jarných prázdnin v každom kalendárnom roku od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod.,
- počas veľkonočných sviatkov v párnom roku od štvrtka pred Veľkou nocou od 9.00 hod. do utorka po Veľkonočnom pondelku do 18.00 hod.,
- počas letných prázdnin v každom kalendárnom roku od 1. 7. do 15. 7. a od 1. 8. do 15. 8.

VI. Pokiaľ sa týka osobitnej úpravy styku otec v čase začatia styku mal. Tatianu prevezme od matky v mieste trvalého bydliska matky a po skončení mal. Tatianu odovzdá matke v mieste trvalého bydliska otca.

VII. Matka je povinná mal. Tatianu na styk s otcom v stanovený čas riadne pripraviť.

VIII. Výrok I. je predbežne vykonateľný doručením rozsudku.

IX. Výroky II. – VII. sú predbežne vykonateľné od 1. 9. 2023.

X. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 37P/126/2019-495 zo dňa 15. 6. 2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 7CoP/55/2022-643 zo dňa 1. 3. 2023 v časti osobnej starostlivosti o mal. Tatiany v časti úpravy vyživovacej povinnosti na mal. Tatienu a v časti styku otca s mal. E..

XI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom doručeným súdu dňa 24. 2. 2023 sa matka domáhala rozhodnutia, ktorým by súd určil školské zariadenie Základnú školu H. I., A. J. I. XXX, K. pre mal. A. a mal. Tatienu počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia. Návrh skutkovo odôvodnila tým, že poukázala na rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 37P/126/2019-495 zo dňa 15. 6. 2022, ktorým bolo rozvedené manželstvo rodičov mal. detí a upravené rodičovské práva a povinnosti k mal. deťom, pričom ďalej uviedla, že dohodou o ukončení zmluvy o krátkodobom nájme bytu zo dňa 31. 1. 2023 ukončila nájomný vzťah s prenajímateľom nehnuteľnosti, kde s mal. dcérami bývala z dôvodu, že s priateľom zakúpili nehnuteľnosť – rodinný dom súp. číslo 107 postavený na pozemku parcelné číslo 5089/12 kat. ú. C. D., ktorý zrekonštruovali a presťahovali sa tam s dcérami. Zmenili trvalý pobyt. Nakoľko dcéry t. č. stále navštevujú Základnú školu L. XX/X, J. E. a každodenné dochádzanie z obce Nezbudská Lúčka je pre rodinu finančne neúnosné a pre dcéry veľmi časovo a psychicky náročné, prihlásila dcéry predbežne na Základnú školu H. I., K.. Maloletá A. sa v novej škole kontaktovala s kamarátkami, svojimi rovesníčkami a do školy by rada nastúpila čo najskôr, nakoľko po jarných prázdninách siedmici absolvujú lyžiarsky výcvik. Dcéra E. rovnako chápe potrebu zmeny školy, nakoľko každodenné dochádzanie aj pre ňu je veľmi zaťažujúce. Otec mal. dcér súhlas na zmenu školského zariadenia nechce dať.

2. Otec v písomnom vyjadrení k návrhu navrhol určiť školské zariadenie základnú školu v rámci mesta Žilina pre mal. A. a mal. E.. Uviedol, že návrh matky na určenie školského zariadenia pre mal. deti má v prvom rade reflektovať na potreby mal. detí a teda na potreby mal. A. a E.. Má za to, že bude podstatne ľahšie pre maloleté pohybovať sa už v ich známom prostredí. Zmenou školského zariadenia budú deti vystavené neprimeraným komplikáciám, najmä pri adaptácii v novom prostredí, pohybovať sa medzi neznámymi deťmi a najmä pedagógmi. Vzniknutá situácia, kedy matka poskytuje maloletým v predmetnej otázke rozporné, nejednoznačné a nelogické tvrdenie je pre mal. deti zbytočne stresujúce. Zmenou školského zariadenia v strede školského roka by došlo k rozporom so záujmami mal. detí. Mal. deti sa v školskom zariadení už adaptovali a nebolo by v ich prospech ani v ich záujme, aby v priebehu školského roka menili školské zariadenie, pedagógov a aby si zvykali na nový režim, nových spolužiakov. Obzvlášť v prípade mal. Tatiany, a to na základe konštatovania v sprievodnom liste z 11. 7. 2019, ktorého vypracovanie iniciovala pracovníčka Áno pre život, kde je konštatované, že matka sa obáva zmeny školy v prípade mal. Tatiany, ktorá je introvert a ťažko sa adaptuje, ešte sa nerozhodla, či budú mal. deti navštevovať školu vo Fačkove alebo nastúpia do Rajeckých Teplíc. Poukázal na to, že mal. Tatiana je v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka častými zmenami bydliska mení aj školské zariadenie, ktoré navštevujú mal. deti. Mal. deti navštevujú momentálne v poradí druhé školské zariadenie po presťahovaní sa na územie SR. Zmenou školského zariadenia by dochádzalo v poradí k tretiemu zásahu, čo by mohlo negatívne ovplyvniť najmä záujmy mal. detí. Otec mal. detí chápe možnú komplikáciu pri cestovaní vo vzťahu k plneniu školskej dochádzky, no z dôvodu samotných záujmov mal. detí poukazuje na to, že je potrebné zvoliť v prípade potreby logickú a najmenej zasahujúcu alternatívu. Takáto alternatíva v prípade nevyhnutnosti zmeny školského zariadenia by mohla byť splnená len za predpokladu, že maloleté budú navštevovať spoločne totožné školské zariadenie nachádzajúce sa v meste Žilina. Poukázal na to, že sa domnieva, že takého rozhodnutie je v rozpore so zákonom č. 245/2008 a to konkrétne § 31 ods. 5. Ďalej uviedol, že matka v príslušnom zápise v katastrálnom operáte nefiguruje ako vlastníčka nehnuteľnosti, ako vlastník je zapísaná fyzická osoba A. C.. V prípade ukončenia vzťahu s vlastníkom nehnuteľnosti by mohla vzniknúť opätovne potreba zmeny školského zariadenia pre mal. deti.

3. V písomnom vyjadrení matky k vyjadreniu otca doručenom súdu dňa 17. 4. 2023 táto uviedla, že Základná škola vo Fačkove je iba 4-ročná, následne deti prihlásila v J. E., kde bývala s deťmi v obývačke u rodičov. Podotkla, že rodičia jej bývalého manžela vlastnia rodinný dom, v ktorom bývajú sami, čiže

manžel mal kde ísť. V 3/2020 spoznala priateľa A. C., ktorý vzal hypotéku na kúpu staršieho rodinného domu v Nezbedskej Lúčke. Ona následne vzala úver na financovanie rekonštrukcie. Bola pri ňom podpísaná aj zmluva o budúcej kúpnej zmluve. S priateľom sa dohodli, že keď ju ex-manžel vyplatí, tak sa dom napíše na polovicu. Ďalej uviedla, že ani jedna z detí nepozná Žilinu dobre, poznajú iba miesta ako stanica a námestie. Nevie si predstaviť, ako by tam fungovali hlavne v zimných mesiacoch, keď je skoro tma. Nechce, aby sa túlili po Žiline.

4. Vo vyjadrení otca zo dňa 7. 6. 2023 k vyjadreniu matky tento poukázal na to, že A. bude onedlho ukončovať povinnú školskú dochádzku, má za to, že by bolo veľmi nevhodné a necitlivé vziať mal. A. tesne pred prípravou na prijímacie konania na strednú školu nadmerným zaťažovaním zmenou školského zariadenia, pedagógov a kolektívu. Zmenou školského zariadenia v predposlednom ročníku základnej školy a najmä pred celoslovenským testovaním žiakov 9. ročníka základných škôl (tzv. monitorom) a prijímacím konaním na strednú školu by dochádzalo k necitlivému zaťaženiu mal. A., čo by sa mohlo negatívnym spôsobom odzrkadliť na vzťahoch s jej rodičmi a sestrou. K zmene by malo dochádzať nie na základe zlomyseľnosti niektorého z rodičov ale na základe najlepšieho záujmu pre maloletú. Je v najlepšom záujme mal. A., aby nerušenie ukončila štúdium predposledného ročníka základnej školy v prostredí, ktoré pozná a za asistencie pedagógov, ku ktorým si už stihla vytvoriť vzťah. S ohľadom aj na vzdialenosť medzi bydliskami rodičov je podľa jeho názoru najvhodnejšie určiť pre maloletú A. školské zariadenie v Žiline. Ďalej poukázal na to, že žiadna stredná škola sa nenachádza vo K. a maloleté či už s kratším časovým odstupom v prípade mal. Martiny alebo s časovým odstupom dvoch rokov v prípade mal. Tatiany budú konfrontované s otázkou dochádzania do mesta Žilina alebo cez mesto Žilina. Navrhovateľka nereferuje na potreby mal. detí a je evidentné, že mal. E., ktorá je v striedavej osobnej starostlivosti by v prípade zohľadnenia bydliska jedného z rodičov vo vzťahu k dochádzaniu do školského zariadenia bola v nepárnych týždňoch, kedy je zverená otcovi, neúmerne zaťažovaná. O to viac je potrebné zohľadniť potreby mal. A., ktorá s odstupom času pochopí, že ju navrhovateľka pravdepodobne manipulovala s cieľom ublížiť otcovi, ktorý s mal. A. nemôže osobne stretávať viac ako tri roky. Poukázal na vyjadrenie znalkyň. Navrhovateľka nedokázala preukázať tvrdenia o fyzickom útoku na jej osobu. Domnieva sa, že jediným cieľom takéhoto vyjadrenia je vykresliť otca maloletých ako agresívnu osobu a podsúvať súdu túto svoju fabuláciu bez akýchkoľvek dôkazov.

5. Uznesením č. k. 37P/126/2019-737 zo dňa 14. 7. 2023 súd začal konanie o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z doposiaľ vykonaného dokazovania je zrejmé, že zmena bydliska matky a mal. dcér, resp. aj zmena školy sú okolnosťami, v súvislosti s ktorými treba riešiť aj otázku aktuálnej úpravy striedavej osobnej starostlivosti mal. Tatiany, t.j. či nie sú dôvody na zverenie mal. Tatiany do starostlivosti len jedného z rodičov. Vzhľadom na potrebu rozhodnúť o tejto otázke urýchlene (deti musia nastúpiť v septembri do ďalšieho ročníka základného vzdelávania), súd v súlade s ustanovením § 23 ods. 2 CSP začal konanie o zmene úpravy rodičovských práv a povinností.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, výsluchom mal. A. a mal. Tatiany, oboznámením listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 37P/126/2019-495 zo dňa 15. 6. 2022 súd manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol, mal. A. zveril do osobnej starostlivosti matky, mal. Tatianu zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s tým, že každý z rodičov je oprávnený mal. deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otca zaviazal vyživovacou povinnosťou vo výške 170 eur na mal. A., vo výške 30 eur na mal. E.. Určil stretávanie sa otca s mal. A. prostredníctvom asistovaného styku v Centre Návrat Žilina, ako i upravil styk otca s mal. A. po ukončení asistovaného styku. Rodičom a mal. deťom uložil výchovné opatrenie.

8. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom č. k. 7CoP/53/2022-643 zo dňa 1. 3. 2023 o odvolaní matky maloletých proti rozsudku prvého stupňa rozhodol tak, že rozsudok I. inštancie vo výrokoch o zverení mal. A. do osobnej starostlivosti matky a o zverení mal. Tatiany do striedavej osobnej starostlivosti, o zastupovaní a správe majetku maloletých detí oboma rodičmi, o vyživovacej povinnosti otca k oboj deťom a vo výrokoch o náhrade trov konania vo vzťahu k Slovenskej republike potvrdil. Zmenil výrok ohľadne stretávania sa mal. Martiny s otcom a ohľadne odborného poradenstva uloženého rodičom. Vo zvyšnej časti zostal rozsudok prvého stupňa nedotknutý.

9. Z výpisu z katastra nehnuteľností z listu vlastníctva č. XX okres Žilina, obec C. D., kat. územie C. D. súd zistil, že ako vlastníkom nehnuteľností parcelné čísla 5086/198, 5086/199, 5086/338, 5089/12, 5089/13 a 5090/14 ako i rodinného domu súp. č. XXX postaveného na pozemku parcelné číslo 5089/12 je v podiele 1/1 A. C..

10. Zo zmluvy o uzavretí budúcej kúpnej zmluvy zo dňa 17. 10. 2022 uzatvorenej medzi matkou maloletých ako budúcim kupujúcim a A. C. ako budúcim predávajúcim vyplýva, že budúci predávajúci je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných v katastri nehnuteľností na LV č. XX, pričom predmetom tejto zmluvy bol záväzok oboch strán v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy budúceho predávajúceho adresovanej budúcemu kupujúcemu uzavrieť kúpnu zmluvu na nehnuteľnosti s dohodnutým obsahom, predmetom ktorej bude prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Dohodnutá kúpna cena bola 39.520 eur.

11. Prihlasovacími lístkami na trvalý pobyt zo dňa 23. 1. 2023 vystavenými ohlasovňou Obec Nezbudská Lúčka mal súd preukázané, že matka mal. detí ako aj maloleté deti sú od 23. 1. 2023 prihlásené k trvalému pobytu Nezbudská Lúčka 107.

12. Dňa 13. 12. 2021 sprostredkovateľ EASY DOMY, s.r.o. Žilina uzatvoril s budúcim kupujúcim A. C. zmluvu o rezervácii nehnuteľnosti, ktorej predmetom bola rezervácia rodinného domu zapísaného na LV XXX kat. územie J. E. L., pričom celková kúpna cena za predmet prevodu bola 215 000 eur.

13. Centrum Návrat v Žiline dňa 17. 7. 2023 vyhotovilo záverečnú správu z poskytovania sociálneho odborného poradenstva rodičom a mal. A.. Popísal priebeh stretnutí mal. Martiny s otcom v centre Návrat, uviedol, že hlavným cieľom poradenstva, spoluprácou s rodinou bolo pokračovanie v nadväzovaní primeraného bezpečného kontaktu medzi mal. A. a otcom. Na základe realizovaných stretnutí zastávajú názor, že uvedené sa podarilo dosiahnuť. Maloletá potrebovala v úvode každého stretnutia väčší časový priestor na aklimatizáciu. Po krátkej dobe však spolupracovala s pracovníčkami centra ako aj s otcom, s ktorým komunikovali, spomínali na spoločné výlety, dovolenky, miesta, kde rodina žila, ktoré navštívila, kam radi a často chodili. Ďalej v správe sú popísané spoločné aktivity otca s maloletou A. počas asistovaných stretnutí. Zlom nastal na piatom stretnutí, kedy prišla mal. A. do CNZA, matka po príchode a odovzdaní dcéry informovala pracovníčku, že na predchádzajúcom stretnutí bolo mal. Martine povedané, že v prípade nerešpektovania rozsudku „pôjde matka do basy“. Počas stretnutia s A. si uvedené nedorozumenie objasnili. Počas tohto stretnutia sa mal. A. vyjadrila, že sa nechce s otcom stretávať. Opäť žiadala jeho priznanie vo veci údajného útoku na matku. Počas stretnutia bol otec v komunikácii dôraznejší, vyjadril svoje presvedčenie o zmanipulovaní mal. Martiny matkou. A. počas stretnutia plakala. Stretnutie neukončili predčasne vzhľadom k tomu, že považovali za správne a produktívne, keďže A. dokázala vyjadriť svoj názor a adekvátne reagovať. Posledné stretnutie sa realizovalo v mesiaci jún, Martinka si prevzala knižku na prázdniny, stretnutie bolo pokojné bez plaču a vyhrotenia situácie. Počas posledného stretnutia boli A. aj otcovi navrhnuté možnosti ďalšieho kontaktu medzi nimi. A. sa vyjadrila, že chce navštevovať p. M., Centrum Návrat rešpektuje jej rozhodnutie.

14. Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny, Žilina, referát poradensko-psychologických služieb zo dňa 20. 7. 2023 vyplýva, že ide o predbežnú správu z poradensko-psychologického procesu. Psychologička v správe popísala postoje otca aj matky, ako aj mal. A.. Zároveň sa vyjadrila k tomu, že v rámci stretnutí sa objavila aj téma sťahovania matky s mal. deťmi do C. Lúčky, v dôsledku čoho sa riešila zmena školy. Navštevovať z miesta nového bydliska starú školu by bolo pre dievčatá vzhľadom na vzdialenosť časovo veľmi náročné. Rodičia sa v tomto nezhodli. Otec za sťahovaním sa matky do lokality výrazne vzdialenej od súčasnej školy detí videl zámer dosiahnuť, aby boli obe deti zverené do jej starostlivosti. Matka toto tvrdenie odmieta. Sťahovanie je pre ňu prostriedok ako trvalo vyriešiť svoju bytovú otázku a deťom poskytnúť skutočné zázemie, v ktorom budú dievčatá prežívať pocit istoty a bezpečia. Čo dosiaľ v jej podmienkach nebolo úplne možné a toto si matka plne uvedomuje. Maloleté deti sa podľa správy z nového domu tešili v tom zmysle, že sa im páčil dom a aj možnosti, ktoré poskytoval. A. sa aklimatizovala pomerne rýchlo. V neďalekom okolí sa zapojila do aktivity obnovy starého hradu. So zmenou školy sa stotožnila. Tatiana prejavovala rozporuplnejšie pocity. Na dome sa jej taktiež páčilo, ale bolo cítiť isté sklamanie z toho, že je to tak ďaleko, že by musela zas meniť školu, narušila by sa aj prebiehajúca striedavá starostlivosť. Tatiana je ladená introvertne, čo sa prejavuje tým, že má problémy sa socializovať a nájsť si nových kamarátov. Pôsobí skôr uzatvorene, verbálne je menej aktívna. Smelšia je medzi svojimi ľuďmi, ale trvá jej určitý čas vytvoriť si v novom prostredí okruh blízkych ľudí. Zmena

školy je preto v tomto zmysle pre ňu výzva. Toto by bolo o to náročnejšie ak by súčasne prebehla zmena v starostlivosti. Maloletá uviedla, že u otca jej chýba mama a sestra a naopak. Má blízke vzťahy s oboma stranami rodiny a v oboch prostrediach sa cíti dobre. Nezhody medzi oboma stranami v rodine sú pre ňu náročné a vyvolávajú v nej veľké emocionálne pnutie. Psychologička odporučila veľmi citlivo zväžiť akýkoľvek zmenu, ktorá by sa v živote maloletej mala udiať. Vyjadrovať sa k tejto téme bolo pre Tatianu veľmi náročné. Bolo zjavné, že v ideálnom prípade by chcela, aby k žiadnej zmene nedošlo. Ale zároveň si uvedomovala, že toto nie je reálne. Obávala sa, že niektorý z rodičov zostane sklamaný, preto sa konkrétne k tomu aké riešenie preferuje, nechcela vyjadriť.

15. Podľa potvrdenia zamestnávateľa otca Kofola, a.s. Rajecká Lesná mal tento v období mesiacov 7/2022 až 6/2023 priemernú čistú mzdu 860,93 eur. Otcovi v mesiaci 1/2023 bola vyplatená náhrada PN 188,59 eur.

16. Podľa potvrdenia o príjme spoločnosti PRETOLOG, s.r.o. Žilina mala matka v období 7/2022 až 6/2023 čistú mzdu bez daňového bonusu v priemere 840,87 eur, uplatňovala daňový bonus v roku 2022 vo výške 140 eur, v roku 2023 v mesiaci január 269,41 eur, v februári 262,21 eur a od marca 2023 vo výške 280 eur. V mesiacoch 9/2022 a 11/2022, 12/2022 bola matke vyplatená náhrada PN spolu vo výške 289 eur.

17. Na pojednávaní matka okrem tvrdení uvedených v návrhu na začatie konania a vo vyjadreniach uviedla, že do Nezbudskej Lúčky sa mohli presťahovať už v januári, avšak nebola doriešená dochádzka maloletých do školy, tak bývala s maloletými do konca školského roka u jej matky. Skúšali cestu z Nezbudskej Lúčky do Rajeckých Teplic, je to asi 27 km. Pokiaľ sa týka mal. detí a orientácie v Žiline, keď chodili na psychologické sedenia, tak vystúpili na zastávke Žilina Záriečie – ide o vlakovú stanicu, tam ich vyzdvihla. Maloleté poznajú v centre železničnú stanicu a Mirage a Aupark. U oboch dcér sa predpokladá, že budú študovať 9. rokov základnú školu. S mal. deťmi býva v C. D. od začiatku prázdnin. Sťahovanie A. znáša lepšie, pozná už aj nejaké dievča v okolí cez sociálne siete, cez kamarátku. Táňa sa k tomu nevyjadruje, je ako medzi dvoma mlynskými kolesami, pokiaľ sa jej spýtala na názor, neodpovedala, ona si myslí, že neublíži, keď neodpovie. Striedavá starostlivosť pokiaľ sa týka mal. Táni sa realizuje. Pokiaľ sa týka stretávania mal. Martiny s otcom, táto stretávania v Návrate odmietla, bolo teraz dohodnuté u p. M. na ÚPSVaR asistované stretnutie 17. 7. 2023 v pondelok. Pokiaľ sa týka dochádzky v prípade, že by bol daný súhlas u oboch detí na Základnú školu vo Varíne a mal. Tatiana je v striedavke, matka si myslí, že by si to odniesla práve mal. Tatiana, sú sestry, odcudzujú sa. Predtým boli stále spolu, je medzi nimi rozdiel 17 mesiacov. Pokiaľ sa týka zmeny osobnej starostlivosti, matka uviedla, že by bola najradšej, keby obidve chodili do Varína. Pokiaľ navrhuje otec uvedené školy, má za to, že je to síce pekné, ale on sám pracuje niekoľko kilometrov od bydliska a odmieta dochádzať do Žiliny, kde by mal lepší príjem. Pokiaľ sa týka zmeny osobnej starostlivosti u Tatiány, má za to, že by to bolo pre ňu lepšie, keby v škole mala oporu – Martinu. Pokiaľ sa týka mal. Tatiány od posledného rozhodovania o výživnom, u nej nedošlo k žiadnej zmene. Pokiaľ sa týka výživného, v prípade, že by bola E. zverená do jej starostlivosti, je jej to jedno, nech je to tak, ako je. Jej ide o šťastie mal. detí. Matka má 90 % pracovných zmien ranných od 6.00 hod. do 14.00 hod., čiže by nemohla maloletú voziť do školy do Rajeckých Teplic.

18. Otec k tvrdeniam vo svojich vyjadreniach doručených súdu na pojednávaní doplnil, že E. ho vyslovene poprosila, že by bola rada, keby mohla chodiť do školy v Rajeckých Tepliciach. Z Rajeckých Teplic do Fačkova je to 17 km. Zavezie ju vždy, keď môže, keď nemôže, zavezie ju jeho otec, prípadne chodí autobus. Našla si tam aj kamarátku, keď chce, chodí s ňou autobusom. Otec pracuje na tri zmeny, týždeň – týždeň – týždeň, od 6.00 hod. do 14.00 hod. ranná, od 14.00 do 22 hod. poobedná, od 22.00 do 6.00 hod. nočná. Pokiaľ sa týka zmeny trvalého pobytu maloletých, písal matke, že s tým nesúhlasí. Matka s ním nekonzultuje nič. Pokiaľ sa týka súčasnej situácie má za to, že Rajecké Teplice sú na polceste, je tam nepatrný rozdiel. Taktiež dopravu maloletej z Nezbudskej Lúčky by mohli pomôcť zabezpečiť starí rodičia zo strany matky tak, ako pomáha jeho otec. Pokiaľ sa týka mal. A., ak je táto stotožnená s tým, že chce ísť do inej školy, nerobil by problémy, nech ide. Rovnako keby mu tak povedala Tatiana, tak by tak urobil. Keby si to tak želali, on si predstavuje ako možnosť aj, že by jedna chodila do jednej školy, druhá do druhej. Bojí sa, že Tatiana bude teraz pod nátlakom matky, aby urobila radosť matke. Pokiaľ sa týka stretávania s mal. A., stretávali sa v Návrate, mimo toho sa nestretával, nakoľko ho o to požiadali z Návratu, aby takúto aktivitu nevyvíjal z dôvodu, že oni už majú toto nastavené. Pokiaľ navrhoval školu v Žiline, konkrétny návrh uviedol až na pojednávaní 21.7.2023 a to ZŠ na N. a na O.

K., P. Q., kde je dostupnosť, pokiaľ by Tatiana cestovala z Fačkova, vystúpila by na Bernolákovej a potom asi 900 m peši, spoj tam už z Bernolákovej na Jarnú nie je. Staršia Martinka by mohla cestovať na železničnú stanicu a odtiaľ MHD. Pokiaľ sa týka osobnej starostlivosti o mal. Tatianu, má za to, že keby nebola v striedavej osobnej starostlivosti, málo by videl deti. Ak by bola varianta, že by maloletá chodila do školy vo Varíne, snažil by sa väčšinu času ju voziť. Ak by nezabezpečoval dovoz ráno, tak by zabezpečoval odvoz poobede. Bol by nerád, keby sa zrušila striedavá osobná starostlivosť a to aj kvôli Tatianke, nakoľko má pocit, že ona je rada v striedavke. V prípade, že by bola mal. Táňa zverená do osobnej starostlivosti matky, ponechával otázku výživného na súd. V prípade, že by bola maloletá zverená do starostlivosti matky, navrhoval by tri víkendy u neho a jeden víkend u matky. Ďalej otec uviedol, že E. už chodí tri roky na keyboard v Rajeckých Tepliciach. V prípade, že by bola maloletá E. v škole vo K., nebol by schopný zabezpečovať dopravu.

19. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie u matky, pohovor s mal. A.. Táto uviedla, že chce ísť do školy do Varína. Kontaktovala už aj nejaké kamarátky cez sociálne siete, je veľmi spokojná v tomto prostredí, je to vhodné prostredie pre deti. Na prízemí už je to komplet zrekonštruované, deti majú spoločnú izbu, kde majú všetko potrebné. Pokiaľ sa týka mal. A., tá by rada chodila do školy do Varína z dôvodu, že je to bližšie. Sestra jej však veľmi chýba z dôvodu, že je v striedavej starostlivosti otca a aj matky. Maťa je v tom čase, keď je sestra u otca, sama. Pokiaľ sa týka skutočností, že by obidve deti navštevovali rôzne školy, kolízny opatrovník má za to, že by to nebolo vhodné. S maloletou E. kolízna opatrovníčka sa rozpráva na ÚPSVaR 3. 7. 2023, nemyslí si, že maloletá je ovplyvnená matkou, avšak nechce ublížiť ani jednej ani druhej strane. Asi sa skôr prispôsobí, ako by sa mala sama vyjadriť.

20. Podľa § 35 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

21. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia §24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

22. Podľa § 24 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, či maloleté dieťa zverí do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov alebo do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súd súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

23. Podľa ods. 5 súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti od dieťa s druhým rodičom Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

24. Podľa § 25 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

25. Podľa ods. 2 ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

26. Podľa § 26 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. Ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

27. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

28. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

29. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihladne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

30. Podľa § 62 ods 5 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

31. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

32. Podľa § 44 CMP rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

33. Manželstvo rodičov mal. A. a mal. Tatiány bolo rozvedené, pričom boli upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom na čas po rozvode. Pokiaľ sa týka formy osobnej starostlivosti, mal. A. je v osobnej starostlivosti matky a mal. Tatiana v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V čase rozhodovania o týchto formách osobnej starostlivosti otec maloletých býval vo G. a matka v Rajeckých Tepliciach. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že sa zmenili pomery. Od januára 2023 matka seba a maloleté deti prihlásila k trvalému pobytu v obci Nezbudská Lúčka. Uvedená skutočnosť veľmi zásadne ovplyvňuje doterajší spôsob výkonu osobnej starostlivosti o maloleté deti, nakoľko je spojená aj s otázkou školského zariadenia, ktoré maloleté deti po zmene trvalého bydliska budú navštevovať, pričom medzi rodičmi nedošlo k dohode o tejto podstatnej otázke.

34. Súd pri posudzovaní návrhu matky na udelenie súhlasu za otca s prihlásením maloletých do Základnej školy vo Varíne zvažoval všetky možnosti a to predovšetkým z hľadiska najlepšieho záujmu maloletých detí.

35. Prvý variant, ktorý súd posudzoval, bolo ponechanie doterajšieho stavu, kedy maloleté deti by pokračovali v základnom vzdelávaní na Základnej škole v J. E.. Tento variant by bol vhodný pre mal. E., avšak len pokiaľ sa týka týždňov, kedy je v osobnej starostlivosti otca. Cestovanie mal. Tatiány, rovnako ako aj mal. Martiny z Nezbudskej Lúčky by bolo časovo náročné a pre maloleté deti pri predstavovalo neprimeranú záťaž. Nebola zistená možnosť maloleté deti vozit' z Nezbudskej Lúčky do Rajeckých Teplíc, nakoľko matka pracuje na ranné zmeny od 6.00 hod. Cestovanie autobusmi pre maloleté deti by znamenalo cestu dvoma autobusovými spojmi (príp. z Rajeckých Teplíc do Žiliny využitie vlakovkej dopravy), čo podľa portálu R.. Sk by znamenalo ráno cestovanie z Nezbudskej Lúčky od 7.23 hod (prvý spoj po 5.00 hod) s príchodom do Rajeckých Teplíc o 8.28 hod (čo znamená neskorý príchod do školy).

36. Ďalším variantom navrhovaným otcom bola možnosť maloletých navštevovať Základnú školu v Žiline na ul. R. Zaymusa alebo Základnú školu na Jarnej ulici Žiline. Súd nepovažoval za vhodné školské

zariadenie na Jarnej ulici a to z hľadiska dochádzania, kde maloletá E. v prípade, ak by cestovala z Fačkova, po vystúpení na zastávke Bernolákova by musela ísť peši takmer 1 km do školy a to v značne dopravne frekventovanej časti Žiliny (Komenského ulica). Pre mal. A. by to predstavovalo cestovanie dvoma spojmi – Nezbudská Lúčka – Žilina a v rámci Žiliny MHD. Základná škola na ulici J. N. je školou blízko centra, z hľadiska orientácie maloletých detí v meste Žilina nie je na odľahlom, prípadne neznámom mieste, je blízko obchodného centra Aupark, ktoré deti poznajú. Nedostatkom je skutočnosť, že škola nevedie krúžok, kde by mohla maloletá Tatiana pokračovať v hre na keyboard. Uvedené je možné riešiť návštevou krúžku v blízkom zariadení – v Dome odborov. Cesta z Fačkova do Žiliny trvá takmer jednu hodinu.

37. Pri rozhodovaní o návrhu matky nahradenie súhlasu otca so školským zariadením súd prihliadol aj na názory oboch maloletých dcér. Mal A. jasne vyjadrila, že chce chodiť do základnej školy vo Varíne, v prostredí nového domova sa už socializovala, našla nové kamarátky, v C. D. sa jej páči. Mal. Tatiana nesúhlasila so zverejnením svojho vyjadrenia vo veci.

38. Vychádzajúc z uvedeného súd má za to, že v najlepšom záujme pre obe maloleté deti, bude, ak budú navštevovať základnú školu vo Varíne. Pre obe je to zmena, zvykanie si na nový kolektív spolužiakov, nových učiteľov, pričom podľa názoru súdu ako i vyjadrení matky a kolízneho opatrovníka, túto zmenu lepšie znáša a zvláda mal. A.. Otec vo svojich vyjadreniach najskôr preferoval, aby obe maloleté dcéry chodili do rovnakej školy, na pojednávaní však pokiaľ sa týka mal. A., fakticky rešpektoval jej názor a záujem chodiť do Základnej školy vo Varíne. Súd je toho názoru, že ak by rozhodol o tom že mal. A. by mala navštevovať inú školu, ako sama chce, takéto rozhodnutie by ešte viac poškodilo jej vzťah k otcovi a zhoršilo, ak nie znemožnilo ďalší postup v psychologickom poradenstve týkajúceho sa vzťahu otca a mal. A., ktoré poradenstvo aktuálne stále prebieha.

39. Pre mal. E., ktorá sa v novom prostredí zatiaľ nesocializovala, bude oporou (i keď v priebehu vyučovania dievčatá nie sú v kontakte), ak bude so sestrou dochádzať do jednej školy. Pre maloletú E., ktorá je skôr introvertom a ktorá aj podľa správy RPPS Žilina má problémy sa socializovať a nájsť si nových kamarátov, je to ťažšia situácia, bude musieť si zvykať nielen na nové prostredie, kde býva, ale aj na nový školský kolektív. Preto prítomnosť sestry v rovnakom prostredí jej uľahčí túto novú situáciu zvládať, lepšie sa adaptovať na nové prostredie Rovnako po skončení vyučovania mal. Tatiany môže byť jej okruh kamarátov tvorený jej spolužiakmi, nakoľko je veľký predpoklad, že deti v jej veku bývajúce v C. D. budú chodiť do školy do Varína. V prípade, ak by chodila do školy v Žiline (iný kolektív spolužiakov), ťažšie by sa socializovala v mieste nového bydliska. Dôvodom, pre ktorý súd zvolil základnú školu vo Varíne je už aj uvedená dĺžka cesty z Fačkova do Žiliny (cca 1 hod), ktorú by maloletá musela v čase, keď je u otca, absolvovať denne dvakrát. I keď frekvencia spojov je v čase dopravnej špičky v uvedenom smere dostatočná, neplatí to už v prípade, ak by maloletá cestovala neskôr po krúžkoch (napr. keyboard v Dome odborov). Otec v tomto smere nezaručil zabezpečenie dopravy mal. Tatiany do školy do Varína, uviedol, že by sa snažil, aby táto bola zabezpečená, pričom zmienosť jeho pracovnej doby mu neumožňuje mal. Tatianu vždy do školy zaviesť aj odviesť, nezaručil ani, že by vždy tento odvoz zabezpečil niekto z jeho rodiny. Nemožnosť zabezpečiť dopravu mal. Tatiany do školy zo strany otca vyplýva aj zo súčasného stavu, kedy sám potvrdil, že niekedy chodí maloletá autobusom.

40. Z uvedených dôvodov súd mal za to, že rozhodnutie súdu o nahradení súhlasu otca s prihláškou do základnej školy vo K. pre obe mal. dcéry je v danej situácii v najlepšom záujme pre maloleté deti.

41. Zmena miesta bydliska matky a maloletých, ako i zmena školského zariadenia zároveň ovplyvnili aj faktickú realizáciu striedavej osobnej starostlivosti k mal. Tatiane, kedy by bolo pre mal. Tatianu časovo náročné a neprímerane zaťažujúce cestovať v dvoch týždňoch v mesiaci do školy vo K. N. G., t.j. miesta bydliska otca. Súd preto pristúpil k zmene striedavej osobnej starostlivosti a zveril mal. Tatianu do osobnej starostlivosti. Súd si je vedomý vzťahu medzi mal. Tatianou a otcom, že má blízke vzťahy aj k otcovi a jeho rodine. Rovnako rešpektuje právo rodiča – otca maloleté deti vychovávať. Základným východiskovým kritériom pri rozhodovaní je však najlepší záujem maloletého dieťaťa a súd má za to, že za danej situácie by ponechanie striedavej osobnej starostlivosti pre mal. Tatianu nebolo v jej najlepšom záujme a to z už uvedených dôvodov. Preto zveril mal. Tatianu do osobnej starostlivosti matky a vymedzil

otcovi styk s maloletou E. v rozsahu, ktorý s prihladnutím na školskú dochádzku maloletej mu umožní čiastočne nahradiť čas, ktorý by trávili spolu v prípade striedavej osobnej starostlivosti.

42. Pre úplnosť súd poznamenáva, že ako možnosť riešenia danej situácie bolo aj ponechanie mal. Tatiany v základnej škole v J. E. a jej zverenie do osobnej starostlivosti otca (nakoľko by bolo náročné v striedavej starostlivosti cestovať z Nezbudskej Lúčky do Rajeckých Teplíc). Uvedený model však nie je vhodný najmä z dôvodu, že by tak došlo k značnému zúženiu časového priestoru, kedy by boli maloleté deti spolu (iba počas styku mal. Tatiany u matky, keďže aktuálne sa mal. A. s otcom stretáva iba v rámci asistovaného styku, príp. odborného poradenstva na RPPS), čo by znamenalo pretrhnutie, narušenie súrodeneckých väzieb, ktoré sú silné, pričom ide o dievčatá približne rovnakého veku, ktoré spolu doteraz vyrastali.

43. Pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti súd vychádzal z toho, že naposledy bola výška výživného u mal. Tatiany určovaná pred rokom, pričom podľa vyjadrení rodičov k podstatnej zmene pomerov tak u mal. Tatiany, ako aj u rodičov nedošlo. Maloletá E. má približne rovnaké výdavky ako mal. A.. Súd však zohľadnil, že otec sa bude podieľať na výžive mal. Tatiany aj počas doby, kedy sa bude realizovať styk s otcom, ako i že mu vzniknú výdavky spojené s vyzdvihovaním maloletej E. a jej vrátením matke v rámci bežného styku. Súd v tomto smere zvažoval striedanie rodičov pri preberaní a odovzdávaní maloletej, avšak prispôbil to úprave styku s mal. A.. Striedanie pri preberaní a odovzdávaní maloletej E. a s tým spojené náklady rozdelil v rámci osobitnej úpravy styku medzi oboch rodičov.

44. Vychádzajúc z času rozhodovania súdu vo veci a začiatku školského roka v septembri (cca o 1 mesiac) mal súd za to, že by bolo na ujmu maloletých, ak by nebola zabezpečená ich bezproblémová riadna dochádzka na školské vyučovanie, preto v súlade s ustanovením § 233 CSP aj bez návrhu (s poukazom na skutočnosť, že ide o konanie, ktoré môže súd začať aj bez návrhu) stanovil predbežnú vykonateľnosť výroku o nahradení súhlasu so školským zariadením doručením a výrokov týkajúcich sa zmeny úpravy práv a povinností rodičov k mal. Tatiane 1.9.2023.

45. Nakoľko došlo týmto rozhodnutím k zmene posledného rozhodnutia o úprave práv a povinností rodičov k mal. Tatiane, súd túto zmenu vyjadril vo výroku tohto rozsudku.

46. Výrok o trovách konania sa opiera o ustanovenie § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Nakoľko súd nezistil dôvod pre aplikáciu ustanovení § 53 - § 56 CMP, žiadnemu účastníkovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde v Žiline.

Nakoľko sa matka a zástupkyňa kolízneho opatrovníka po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a o poučení o opravnom prostriedku práva podať odvolanie vzdali, toto právo nemajú.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.